

บทที่ 3

ระบบของธุรกิจ เงินแชร์ในประเทศไทย

ธุรกิจ เงินแชร์ ที่รู้จักกันแพร่หลายในหมู่พ่อค้า นักธุรกิจชาวไทย และผู้มีอาชีพอื่น ๆ โดย เป็นลักษณะหนึ่งของการหาทุนมาดำเนินการธุรกิจ ธุรกิจ เงินแชร์ใหญ่ ๆ มี 2 รูปแบบ คือ แชร์ ชาวบ้านและแชร์ธุรกิจ ในการวิจัยนี้จะ เน้นศึกษา เฉพาะแชร์ชาวบ้าน

3.1 ลักษณะการหาเงินทุนของธุรกิจในประเทศไทย

ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีลักษณะแบบครอบครัว และมีพื้นฐานมาจากธุรกิจชาวจีน ดังนั้นแหล่งที่มาของ เงินทุนในการ เริ่มกิจการจะมาจากผู้ประกอบการ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่ขาดไป จะหาจากแหล่ง เงินทุนภายนอก ส่วน เงินทุนหมุนเวียนนั้นจะมาจากแหล่ง เงินทุนภายนอก เป็นส่วนใหญ่ ที่มาจากแหล่ง เงินทุนภายในก็มีแต่ไม่มากนัก

การศึกษาลักษณะโครงสร้างของ เงินทุนมีการทำมานานแล้ว โดยศึกษาถึงโครงสร้าง ทางการเงินของธุรกิจในเขตชุมชน ซึ่งทำการศึกษาโดย Alek A. Rozental¹ นัก เศรษฐศาสตร์ ชาวอเมริกา โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การศึกษาได้ทำขึ้นในปี พ.ศ. 2509 ถึงแม้ว่าการศึกษานี้จะผ่านมา เป็น เวลาเกือบ 20 ปีแล้ว แต่ผลของการศึกษายังมีประโยชน์มาก โครงสร้างต่าง ๆ ยังไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยเฉพาะโครงสร้างของตลาดเงินนอกระบบในเขตชุมชน (การศึกษาในเขต ชุมชน ทำการศึกษาควบคุมถึงธุรกิจใน เขตกรุงเทพฯ เชียงใหม่ และหาดใหญ่ ประมาณ 65,000 ธุรกิจ) และการดำเนินการยังไม่ เปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมมากนัก²

---

¹สุรชัย สารวานิชพิทักษ์, "การพัฒนาลตลาดเงินในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร การเงิน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 194.

²นิมิตร นนทพันธุ์, "บริษัทเงินแชร์", (บ.ป.ท.) 2522, หน้า 4.

3.1.1 ลักษณะการหาเงินทุนของธุรกิจตอนเริ่มกิจการ ตอนเริ่มกิจการนั้น ธุรกิจมีวิธีการหาเงินทุนมาใช้ก่อตั้งธุรกิจดังนี้

- ก. จากแหล่งเงินทุนภายใน
- ข. จากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.1.1.1 ลักษณะการหาเงินทุนของธุรกิจตอนเริ่มกิจการจากแหล่งเงินทุนภายใน
ธุรกิจในประเทศไทยได้อาศัยเงินทุนของตัวเองในการก่อตั้งกิจการ เป็นส่วนใหญ่

จากตารางที่ 3.1 ระบุว่าธุรกิจทั้งหลายไม่ว่าใหญ่หรือเล็กที่อยู่ในเขตชุมชนจะใช้เงินตัวเองเกินร้อยละ 50 ในการเริ่มกิจการ อัตราส่วนของเงินตัวเองต่อเงินทุนริเริ่มกิจการทั้งหมดผันแปรจากประมาณร้อยละ 56 สำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ไปจนถึงร้อยละ 96.54 สำหรับอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

หากไม่นับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แล้ว ธุรกิจนอกเขตชุมชนประเภทอื่น ๆ ใช้เงินออมของตัวเองในการริเริ่มกิจการมากกว่าร้อยละ 80 ของเงินทุนที่ต้องการทั้งหมด ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงมาก

ตารางที่ 3.1 การสำรวจสินเชื่อธุรกิจในเขตชุมชน : แหล่งที่มาของเงินทุนริเริ่มกิจการ
ตามประเภทของธุรกิจ (คิดเป็นร้อยละ)

ประเภทของธุรกิจ	เจ้าของ กิจการ	นายทุน เงินกู้	ธนาคาร พาณิชย์	วงแชร์	สถาบันการ เงินอื่น ๆ	อื่น ๆ
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่	56.02	0.67	20.21	-	0.79	22.1
อุตสาหกรรมขนาดกลาง	81.08	5.39	12.28	1.29	-	
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	96.54	1.38	1.63	0.44	-	
ค้าส่ง	83.46	1.40	15.13	-	-	
ค้าปลีกขนาดใหญ่	88.26	6.74	2.18	2.82	-	
ค้าปลีกขนาดเล็ก	89.26	6.22	-	4.52	-	
บริการฟุ่มเฟือย	92.51	7.49	-	-	-	
ธุรกิจทั้งหมด	87.60	3.42	5.74	1.46	0.06	1.72

ที่มา : A.A. Rozental, Finance and Development in Thailand
(Frager 1970). Table 7.7 Page 261.

ตารางที่ 3.2 การสำรวจสินเชื่อธุรกิจในเขตชุมชน : แหล่งที่มาของเงินทุนริเริ่ม
กิจการตามประเภทของธุรกิจและตามประเภทแหล่งที่มา (คิดเป็นร้อยละ)

ประเภทของธุรกิจ	เงินทุนภายใน เจ้าของกิจการ	แหล่งเงินทุนภายนอก		อื่น ๆ
		ในระบบ ¹	นอกระบบ ²	
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่	56.02	21	0.67	22.19
อุตสาหกรรมขนาดกลาง	81.03	12.28	6.68	-
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	96.54	1.33	1.82	-
ค้าส่ง	83.46	15.13	1.40	-
ค้าปลีกขนาดใหญ่	88.26	2.18	9.56	-
ค้าปลีกขนาดเล็ก	89.26	-	10.14	--
บริการหุ้มเฟื่อย	92.51	-	7.49	-
ธุรกิจทั้งหมด	87.60	5.8	4.88	1.72

หมายเหตุ 1 ในระบบ = ธนาคารพาณิชย์ + สถาบันการเงินอื่น ๆ

2 นอกระบบ = นายทุนเงินกู้ + วงแชร์

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 3.1

3.1.1.2 ลักษณะการหาเงินทุนของธุรกิจตอน เริ่มกิจการจากแหล่ง เงินทุนภายนอก
 การหาเงินทุนจากแหล่ง เงินทุนภายนอกสามารถแบ่งออก เป็น

- (ก) ู้จากตลาดเงินทุนในระบบ
- (ข) ู้จากตลาดเงินทุนนอกระบบ

การู้จากตลาดเงินทุนในระบบ คือ การู้จากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น ๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนที่ธุรกิจู้จากแหล่ง เงินทุน 2 แห่งนี้ จะพบว่าธนาคารพาณิชย์จะเป็นแหล่งใหู้้ที่ใหญ่ที่สุด จากตารางที่ 3.1 พบว่า ธุรกิจขนาดใหญ่อาศัย เงินทุนจากธนาคารพาณิชย์มากถึง 20.21 % แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อ เปรียบเทียบกับแหล่ง เงินทุนจากธนาคารพาณิชย์กับแหล่ง เงินทุนริ เริ่มกิจการทั้งหมดแล้ว ธนาคารพาณิชย์ยังมีความสำคัญค่อนข้างน้อยอยู่ ธนาคารพาณิชย์จะเลือกให้การสนับสนุนธุรกิจบางประเภท เช่น อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และธุรกิจการค้าต่าง ๆ

อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และธุรกิจค้าส่งจะได้รับการสนับสนุนด้าน เงินทุนจากธนาคารพาณิชย์มากกว่าธุรกิจประเภทอื่น สิ้น เชื่อจากธนาคารพาณิชย์ในตอน เริ่มกิจการมีเพียงร้อยละ 20.21 และ ร้อยละ 15.13 ตามลำดับ ความสำคัญของ เงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ในตอน เริ่มกิจการของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีน้อยกว่า เงินทุนจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น เงินทุนจากต่างประเทศ อุตสาหกรรมขนาดเล็กจะได้รับการสนับสนุนด้าน เงินทุนจากธนาคารพาณิชย์น้อยมาก กล่าวคือ ได้รับเพียงร้อยละ 1.63 ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จะได้รับการสนับสนุนจากธนาคารพาณิชย์เพียงร้อยละ 2.18 ส่วนร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะไม่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากธนาคารพาณิชย์เลย

แหล่ง เงินทุนนอกระบบมี 2 แหล่งใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ นายทุนเงินู้และการ เข้าร่วมวงแชร์ ความสำคัญของ เงินทุนทีู่้จากนายทุนและการ เข้าร่วมวงแชร์แตกต่างกันไปตามประเภทของธุรกิจ จากตารางที่ 3.2 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และธุรกิจค้าส่ง ไม่ได้อาศัย เงินทุนจากการ เข้าร่วมวงแชร์ แต่อาศัย เงินทุนจากนายทุน เงินทุน เพียงร้อยละ 0.67 สำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลาง ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่พอสมควรยังอาศัย เงินทุนจากการ เข้าร่วมวงแชร์ ร้อยละ 1.29 และจากนายทุนเงินู้ ร้อยละ 5.39 ของทุนที่เริ่มกิจการทั้งหมด ในธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และขนาดเล็ก การ เข้าร่วมวงแชร์มีความสำคัญมาก โดยเป็น

แหล่งเงินทุนในคอนเริ่มกิจการ ร้อยละ 4.52 และร้อยละ 2.8 ตามลำดับ ส่วนที่ได้จากนายทุน
 เงินทุนก็เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธุรกิจประเภทบริการฟุ่มเฟือย คิดเป็นร้อยละ 7.49 และมี
 ความสำคัญต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ร้อยละ 6.74 และ 6.22 ของทุนริเริ่มกิจ
 การทั้งหมดตามลำดับ

การหาแหล่งเงินทุนภายนอกเพื่อใช้ในการริเริ่มกิจการของธุรกิจนั้น แหล่งเงินทุนนอก
 ระบบมีความสำคัญต่อธุรกิจประเภทค้าปลีกขนาดใหญ่และขนาดเล็กมากที่สุด คือ ร้อยละ 9.56
 และ 10.14 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดเงินทุนในระบบพบว่า ตลาดเงินทุนในระบบ
 มีความสำคัญต่อธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ เพียงร้อยละ 2.18 และไม่มีความสำคัญต่อธุรกิจค้าปลีก
 ขนาดเล็กเลย ความสำคัญต่อตลาดเงินทุนนอกระบบต่อธุรกิจอันดับรองลงไป คือ ธุรกิจประเภ
 ทบริการฟุ่มเฟือยและอุตสาหกรรมขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 7.49 และร้อยละ 6.68 ตามลำดับ

3.1.2 ลักษณะการหาเงินทุนที่เป็นเงินทุนหมุนเวียน แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน
 สามารถหาได้จาก

- (ก) จากแหล่งเงินทุนภายใน
- (ข) จากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.1.2.1 ลักษณะการหาเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งเงินทุนภายใน แหล่งเงินทุน
 ภายในนั้นได้มาจากส่วนของเจ้าของกิจการ อัตราส่วนของเงินทุนหมุนเวียนที่มาจากส่วนของ
 เจ้าของ จากตารางที่ 3.4 หากไม่นับธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ซึ่งมีถึงร้อยละ 20.13 แล้ว จะ
 อยู่ในอัตราระหว่างร้อยละ 1.29-9.68 ซึ่งนับว่าต่ำ เมื่อเทียบกับการหาเงินทุนหมุนเวียนจาก
 แหล่งภายนอก

3.1.2.2 ลักษณะการหาเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งเงินทุนภายนอก สามารถแบ่ง
 ออกเป็น

- (ก) ตลาดเงินในระบบ
- (ข) ตลาดเงินนอกระบบ

แหล่งเงินทุนในตลาดเงินในระบบนี้มี 2 แหล่ง คือ จากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการ
 เงินอื่น ๆ ซึ่งโดยมากจะเป็นบริษัทเงินทุน การกู้สามารถกระทำได้โดยทำสัญญากู้ระยะสั้นจาก

ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน ขายลด เชื้อหรือขายลดตั๋วแลกเงิน (ซึ่งโดยมาก เป็นตัวการ
 ค้ำที่ เกิดขึ้นระหว่างประเทศ ในประเทศก็มีบ้าง) กับธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนและจาก
 ตารางที่ 3.3 จะพบว่าธนาคารพาณิชย์จะมีบทบาทในการให้กู้ยืมมากกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ
 ทั้งนี้โดยดูจากอัตราส่วนของแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจ ตลาดเงินในระบบมีความ
 สำคัญมากกว่าตลาดเงินนอกระบบ ในฐานะเงินทุนหมุนเวียนสำหรับธุรกิจ ในเขตชุมชน เฉพาะ
 ในกรณีของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และคำสั่ง จากตารางที่ 3.4 มีข้อน่าสังเกตอยู่อย่าง
 หนึ่งว่า อุตสาหกรรมขนาดใหญ่อาศัยแหล่งเงินทุนในระบบน้อยกว่าอุตสาหกรรมขนาดกลาง และ
 คำสั่ง กล่าวคือ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่อาศัยแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในระบบเพียงร้อยละ
 20.78 เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและคำสั่ง ใช้เงินทุนหมุนเวียนในระบบถึงร้อยละ
 62.97 และ 90.70 ของเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
 ใหญ่มีความสามารถในการขอู้เงินจากต่างประเทศ และการกู้เงินจากต่างประเทศอัตราดอกเบี้ยก็ถูกกว่าภายในประเทศ ดังนั้นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จึงนิยมกู้จากต่างประเทศ ซึ่งดูได้จาก
 ตารางที่ 3.4 ในช่องอื่น ๆ ถึงร้อยละ 77.0 ของเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด นอกจากนี้
 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กก็มีการกู้จากต่างประเทศ แต่ก็มีปริมาณน้อย ทั้งนี้เพราะ
 ความสามารถในการกู้ไม่ดีเหมือนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ตารางที่ 3.3 การสำรวจสินเชื่อใน เขตชุมชน : แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน
ตามประเภทของธุรกิจ (คิด เป็นร้อยละตามจำนวนเงิน)

ประเภทของธุรกิจ	เจ้าของ กิจการ	นายทุน เงินกู้	ธนาคาร พาณิชย์	วงแชร์	สถาบันการ เงินอื่น ๆ	อื่น ๆ
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่	1.29	0.88	20.50	-	0.20	77.03
อุตสาหกรรมขนาดกลาง	1.65	6.12	62.64	9.91	0.33	19.34
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	5.97	43.28	34.33	16.42	-	0.19
ค้าส่ง	4.43	4.29	89.41	0.57	1.29	-
ค้าปลีกขนาดใหญ่	20.13	35.26	22.65	1.97	0.01	-
ค้าปลีกขนาดเล็ก	2.06	59.79	-	31.44	6.70	-
บริการหุ้มเฟื่อย	9.68	32.26	58.06	1.45	-	-
ธุรกิจทั้งหมด	5.85	17.56	39.61	4.16	0.69	32.11

ที่มา : A.A. Rozental, Finance and Development in Thailand
(Frager 1970) Table 7.9 page 266.

ตารางที่ 3.4 การสำรวจสินเชื่อของธุรกิจในเขตชุมชน : แหล่งที่มาของเงินทุน
หมุนเวียนตามประเภทของธุรกิจ และตามประเภทของแหล่งที่มา

ประเภทของธุรกิจ	แหล่งเงินทุนภายใน (เจ้าของกิจการ)	แหล่งเงินทุนภายนอก		อื่น ๆ
		ในระบบ ¹	นอกระบบ ²	
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่	1.29	20.78	0.88	77.03
อุตสาหกรรมขนาดกลาง	1.65	62.97	16.03	19.34
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	5.97	34.33	59.7	0.19
ค้าส่ง	4.43	90.70	4.85	-
ค้าปลีกขนาดใหญ่	20.13	20.64	57.23	-
ค้าปลีกขนาดเล็ก	2.06	6.70	91.23	-
บริการหุ้มเฟื่อย	9.68	58.06	33.71	-
ธุรกิจทั้งหมด	5.85	40.30	21.70	32.11

หมายเหตุ 1 ในระบบ = ธนาคารพาณิชย์ + สถาบันการเงินอื่น ๆ

2 นอกระบบ = นายทุนเงินกู้ + วงแชร์

ที่มา : คำนวณมาจากตารางที่ 3.3

ตลาดเงินนอกระบบนั้นมีแหล่งที่มา 2 แหล่งด้วยกันคือ จากนายทุน เงินกู้และจากการ เล่นแชร์ ตลาดนอกระบบมีความสำคัญต่อธุรกิจแต่ละประเภทดังนี้ จากตารางที่ 3.3 และ ตารางที่ 3.4 พบว่า ธุรกิจขนาดเล็ก เช่น อุตสาหกรรมขนาดเล็ก, ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่และ ขนาดเล็ก ได้อาศัยเงินทุนหมุนเวียนจากตลาดเงินนอกระบบถึงร้อยละ 59.7, 57.23 และ 91.23 ตามลำดับ เงินทุนหมุนเวียนที่ได้จากการ เล่นแชร์มีความสำคัญค่อนข้างมากสำหรับธุรกิจ ค้าปลีกขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมขนาดเล็ก กล่าวคือ ธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กและอุตสาหกรรม ขนาดเล็กอาศัยเงินทุนหมุนเวียนจากการ เล่นแชร์ถึงร้อยละ 31.44 และ 16.42 ตามลำดับ สำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางก็อาศัยเงินทุนหมุนเวียนจากการ เล่นแชร์เกือบร้อยละ 10 ของ เงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด โดยสรุปแล้วตลาดเงินในระบบมีความสำคัญมากกว่าตลาดเงินนอกระบบ ในฐานะ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับธุรกิจ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมขนาดกลาง และค้าส่ง แต่สำหรับอุตสาหกรรมขนาดเล็ก, ค้าปลีกขนาดเล็กและค้าปลีกขนาดใหญ่ อาศัย แหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากตลาดเงินนอกระบบคิดเป็นร้อยละ 59.7, 91.23 และ 59.7 ของ เงินทุนหมุนเวียนทั้งหมดตามลำดับ

สาเหตุที่ตลาดเงินนอกระบบมีความสำคัญมากกว่าตลาดเงินในระบบนั้น มีดังนี้

- ก. ธุรกิจขนาดเล็กขาดหลักทรัพย์ที่จะนำมาวาง เป็นหลักประกัน
- ข. วงเงินที่ต้องการกู้ค่าไม่คุ้มกับการที่ต้องนำหลักทรัพย์ที่มีค่าสูง เช่น ที่ดิน หรือ บ้านมาวางค้ำประกัน และความยุ่งยากในการขอกู้จากธนาคารพาณิชย์ ไม่เหมือนกับการกู้เงิน จากตลาดเงินนอกระบบที่สามารถเอา ทอง หรือ เพชร หรือของมีค่าอย่างอื่นวางเป็นหลัก ประกันได้
- ค. ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในสังคมซึ่งยังมองว่าการต้องการ เงินกู้ แสดงถึงความไม่มั่นคงของธุรกิจของตน ไม่เหมือนกับผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ในสังคมที่ ยอมรับว่าการกู้เงินมาประกอบธุรกิจ เป็นของธรรมดา

3.2 แชร์คืออะไร ?

แชร์ คือ การเข้าร่วมทุนกันของกลุ่มบุคคลที่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะ ไว้วางใจในตัวผู้ก่อตั้งวงแชร์เป็นหลัก เพื่อช่วย เหลือบุคคลที่มีความเดือดร้อนทางการเงินซึ่งอาจ

เป็นตัวผู้ก่อตั้งวงแชร์ เองหรือตัวผู้เข้าร่วมวงแชร์คนใดคนหนึ่งก็ได้ โดยฝ่ายที่เดือดร้อนด้านการเงินจะประมูลให้ดอก เบี้ยสูงกว่าผู้เข้าร่วมวงแชร์คนอื่น ๆ และถือว่า เป็นผู้ประมูลแชร์ได้ ผู้ประมูลแชร์ได้จะได้รับ เงินจากผู้เข้าร่วมวงแชร์คนอื่น ๆ รวมทั้งจากผู้ก่อตั้งวงแชร์ด้วย โดยยอมจ่ายดอก เบี้ย เป็นการตอบแทนให้ผู้เข้าร่วมวงแชร์ทุกคนที่ยังประมูลแชร์ไม่ได้ ตามจำนวน ดอกเบี้ยที่ตนประมูลไว้ และต้องจ่ายค่าแชร์เป็นงวด ๆ ตามวง เงินแชร์โดยไม่หักดอก เบี้ยตาม เวลาที่ตกลงกันไว้ เช่น เดือนละหนึ่งงวด หรือสัปดาห์ละหนึ่งงวด เป็นต้น ถ้าจำนวนผู้เล่นน้อย ก็จะได้เงินก้อนเล็ก แต่ระยะเวลาในการเล่นก็สั้น ในทางตรงข้ามถ้าจำนวนผู้เล่นมีมาก ผู้ที่ เบียดก็จะได้เงินก้อนใหญ่แต่ระยะเวลาในการเล่นก็นานออกไป เพราะผู้เล่นมือหนึ่ง ๆ ก็ เท่ากับระยะเวลาางวดหนึ่ง ๆ (ผู้เล่นคนหนึ่งอาจ เล่นแชร์หลายมือในวง เดียวกันได้)

ร่วมวงแชร์เป็นที่นิยมกันระหว่างคนไทย-จีน มานานเกินกว่า 50 ปีแล้ว โดยปกติ จะเป็นการ เข้าร่วมวงแชร์กันระหว่างบุคคลซึ่งไว้ใจซึ่งกันและกัน โดย เริ่มจากพ่อค้าคนจีน ที่เข้ามาตั้งรกรากและค้าขายอยู่ในเมืองไทย จุดประสงค์ในการเล่นแชร์ก็เพื่อช่วย เหลือพ่อค้า คนจีนด้วยกันที่เดือดร้อนทางการเงิน หรือต้องการ เงินหมุนเวียน ต่อมาการเล่นแชร์ได้ ระบาดไปสู่พ่อค้าคนไทย ประชาชน และข้าราชการ

ปัจจุบันการเล่นแชร์มีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ คือ

- ก. แชร์ชาวบ้าน
- ข. แชร์บริษัท

3.3 ลักษณะของแชร์ชาวบ้าน

แชร์ชาวบ้าน คือ แชร์ที่ผู้ก่อตั้งวงแชร์ชักชวนบุคคลอื่น ๆ ที่ไว้ใจซึ่งกันและกันมาคด ลง เข้าร่วมวงแชร์กันโดยผู้ก่อตั้งวงแชร์จะ เป็นผู้รวบรวม เก็บ เงินจากสมาชิกไปให้ผู้ประมูลได้ โดยไม่มีการหักค่าบ่วยการใด ๆ ทั้งสิ้น และการดำเนินการของผู้ก่อตั้งวงแชร์ไม่ได้จดทะเบียน การค้าในรูปบริษัท การประมูลแชร์ชาวบ้านสามารถกระทำได้โดยสะดวก ไม่มีระเบียบแบบแผน มากนัก แชร์ชาวบ้านมีความเสี่ยงค่อนข้างสูงแต่ก็สามารถลดอัตราความเสี่ยงได้ด้วยการพิจารณา เข้าร่วมวงแชร์กับผู้ก่อตั้งวงแชร์ที่ไว้ใจได้

3.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าแชร์ และสมาชิกวงแชร์

การเข้าร่วมวงแชร์จะต้องมีหัวหน้าวง เรียกว่า "เท้าแชร์" หรือ "หัวหน้าแชร์" หรือ "ผู้ก่อตั้งวงแชร์" ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รวบรวมรายชื่อผู้เล่นแชร์หรือสมาชิก และเรียกเก็บเงินจากผู้เล่นแชร์ทุกคน เพื่อส่งมอบให้ผู้ที่เหมาะสมได้ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต้องชำระ เงินแทนสมาชิก หรือผู้เล่นที่บิดพลิ้วไม่ชำระ เงินค่าแชร์ประจำงวด ดังนั้นผู้ก่อตั้งวงแชร์จึงได้รับสิทธิพิเศษให้เป็นผู้ที่เหมาะสมได้เป็นมือแรกโดยไม่ต้องมีการประมูล และไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้ผู้เล่นคนอื่น ๆ แต่ก็มีผู้ก่อตั้งวงแชร์บางคนยอมให้ดอกเบี้ยกับผู้เล่นทุกคน เพื่อเป็นการจูงใจให้มีสมาชิกมาร่วม เล่นแชร์ เป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น แต่ก็ เป็นดอกเบี้ยในอัตราต่ำ

โดยปกติหัวหน้าแชร์จะเป็นบุคคลที่ต้องการใช้เงิน ดังนั้นหัวหน้าแชร์จะเป็นผู้ที่ไปชักชวนสมาชิกมา เล่นแชร์ สมาชิกที่จะมาร่วม เล่นแชร์นั้น หัวหน้าแชร์จะคัดเลือกจากคนที่รู้จัก และเชื่อถือได้ อาจ เป็น เพื่อน หรือญาติพี่น้อง ดังนี้ เพื่อเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันสมาชิก หรือลูกแชร์ที่เบียดได้แล้วหนี ซึ่งโดยทั่วไปผู้ เป็นหัวหน้าแชร์มักจะต้องรับผิดชอบในการชำระหนี้ที่เหลือของลูกแชร์ที่หนีไป

ลูกแชร์ หรือสมาชิกวงแชร์ที่ร่วม เล่นแชร์วงใด ๆ มัก เนื่องมาจาก เชื่อถือในตัวหัวหน้าวงแชร์ว่าเป็นบุคคลที่ไว้ใจได้ คือ เมื่อได้รับ เงินงวดแรกจากสมาชิกทุกคนแล้วหัวหน้าแชร์จะไม่หนีไป และมีความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่อาจ เกิดขึ้นด้วย

ลูกแชร์ และหัวหน้าวงแชร์มักจะเป็นบุคคลที่รู้จักกัน เชื่อถือซึ่งกันและกัน อาจ เป็น เพื่อน , ญาติหรือคนรู้จัก ลูกแชร์มักจะรู้จักหัวหน้าแชร์เป็นอย่างดี และในทางกลับกันหัวหน้าแชร์ก็มักจะรู้จักลูกแชร์ทุกคน เป็นอย่างดี แต่ระหว่างสมาชิกแชร์ด้วยกันอาจไม่รู้จักกันก็ได้ แต่ถ้าสมาชิกแชร์ด้วยกันรู้จักกัน รู้ถึงอาชีพ , เสถียรภาพทางการเงิน ฯลฯ ของสมาชิกแชร์คนอื่น ๆ ก็จะเป็นการลดความเสี่ยงในการร่วมวงแชร์ลงอีก และอาจมีผลกระทบต่อดอกเบี้ยแชร์ที่จะประมูลด้วย

3.3.2/ประเภทของการ เข้าร่วมวงแชร์ การ เข้าร่วมวงแชร์มีหลายชนิดแบ่งแยกตามวิธีการ เข้าร่วมวงแชร์ ที่นิยมในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

ก. แชร์ดอกหัก

ข. แשרคอกทบ หรือ คอกตาม

ค. แשרเท้าทวิคุณ

ง. แשרแฝงสินค้า

✓ แשרคอกหัก คือ แשרที่ผู้ประมูลได้ต้องถูกหักคอก เบี้ยแשרในงวดที่ประมูลได้ทันที โดยผู้เข้าร่วมวงแשרคนอื่น ๆ จะหักคอก เบี้ยแשרจาก เงินค้ำหุ้นแשר เมื่อเวลาจะจ่าย เงินให้ ผู้ก่อตั้งวงแשר เพื่อรวบรวมนำไปให้ผู้ประมูลได้ เช่น แשרวงละ 1,000 บาท ผู้ประมูลได้ ให้คอก เบี้ยแשר 150 บาท ดังนั้นผู้เข้าร่วมวงแשרคนอื่น ๆ จะต้องจ่าย เงินให้ผู้ก่อตั้งวงแשר เป็นจำนวน $1,000 - 150 = 850$ บาท และผู้ก่อตั้งวงแשרต้องจ่าย เงินให้ผู้ประมูลได้อีก เป็น จำนวน 1,000 บาท จำนวนเงินที่ประมูลได้และการชำระ เงินของแשרคอกหักดูรายละเอียด ได้จากตาราง 3.5

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างของการเข้าร่วมวงแשרประเภทแשרคอกหัก

งวดที่	คอก เบี้ยประมูล แשר (%)	จำนวน เงินที่ผู้ประมูลได้จะได้รับ			จำนวน เงินชำระ ค่าแשרในงวดต่อไป
		ตามมูลค่าหุ้น	คอก เบี้ยแשר	รวม	
1	-				
2	12.0	9,000	960	8,040	1,000
3	11.0	9,000	770	8,230	1,000
4	10.0	9,000	600	8,400	1,000
5	9.0	9,000	450	8,550	1,000
6	8.0	9,000	320	8,680	1,000
7	7.0	9,000	210	8,790	1,000
8	6.0	9,000	120	8,880	1,000
9	5.0	9,000	50	8,950	1,000
10	-	9,000	-	9,000	-

แชร์ดอกหัก เป็นที่นิยมของนักธุรกิจ , พ่อค้าและแม่ค้าทั่วไป ทั้งนี้เพราะแชร์ดอกหักมีความเสี่ยงน้อยกว่าแชร์ชนิดอื่น ๆ เนื่องจากเงินที่ผู้ประมูลได้จะได้รับต้องถูกหักดอกเบี้ยไว้ทันที ทำให้เงินที่ได้รับน้อยลง และแชร์ประเภทนี้บางวงมีข้อตกลงกันว่า ผู้ที่ประมูลได้จะต้องเป็นเจ้าของเลี้ยงอาหารแก่ผู้เข้าร่วมวงแชร์คนอื่น ๆ ตามภัตราคารที่ได้มีการนัดหมายกันไว้ด้วยการเลี้ยงที่ภัตราคารนี้ เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า "เลี้ยงโต๊ะแชร์"

แชร์ดอกทบหรือแชร์ดอกตาม คือ แชร์ที่ผู้ประมูลแชร์ได้แล้ว มีหน้าที่จะต้องจ่ายเงินค่าหุ้นบวกด้วยดอกเบี้ยที่ประมูลไว้ให้ผู้ก่อตั้งวงแชร์ เช่น แชร์วงละ 1,000 บาท ผู้ที่เปียได้ให้ดอกเบี้ยไว้ 300 บาท ดังนั้นผู้ที่เปียได้รายนี้จะต้องจ่ายเงิน $1,000 + 300 = 1,300$ บาท หัวหน้าแชร์ตั้งแต่วงถัดจากวงที่เปียได้คือไปทุก ๆ วง จนครบวงแชร์ สำหรับผู้เข้าร่วมวงแชร์ที่ยังเปียไม่ได้ก็ยังคงจ่ายตามเดิม คือ 1,000 บาท แชร์ประเภทนี้นิยมเล่นในหมู่ข้าราชการและผู้ที่มีรายได้น้อย เพราะผู้ที่เปียได้จะได้เงินแชร์เต็มตามมูลค่าหุ้นแชร์ โดยไม่ถูกหักดอกเบี้ยเหมือนแชร์ดอกหักและหมู่ผู้เล่นโดยไม่หวังประมูลก็จะได้ดอกเบี้ยมากกว่าแชร์ดอกหักด้วย

แชร์ดอกตามนี้จะมีความเสี่ยงสูงกว่าแชร์ดอกหัก เนื่องจากโอกาสที่ผู้ที่เปียได้จะคิดหนีมีมาก เพราะผู้ที่ประมูลสามารถให้ดอกเบี้ยสูง ๆ และเมื่อประมูลได้จะได้รับเงินตามมูลค่าหุ้นแชร์ โดยไม่ถูกหักดอกเบี้ย เงินที่ได้รับจึงมีปริมาณมาก โอกาสที่จะมีผู้ที่คิดหนีแชร์จึงมีมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 3.6 ตัวอย่างการเข้าร่วมวงแชร์ประเภทแชร์ดอกตาม (ปีละ 1,000 บาท)

งวดที่	ดอกเบี้ยประมูล แชร์ (%)	ผู้ประมูลได้รับเงิน			ค่าส่งแชร์ใน งวดต่อไป
		ตามมูลค่าหุ้น (1)	อัตราตามของ แชร์งวดก่อน (2)	รวม (1)+(2)	
1	-	11,000	-	11,000	1,000
2	30	11,000	-	11,000	1,300
3	28	11,000	300	11,300	1,280
4	28	11,000	580	11,580	1,280
5	25	11,000	860	11,860	1,250
6	23	11,000	1,110	12,110	1,230
7	20	11,000	1,340	12,340	1,200
8	14	11,000	1,540	12,540	1,140
9	9	11,000	1,680	12,680	1,090
10	6	11,000	1,770	12,770	1,060
11	4	11,000	1,830	12,830	1,040
12	-	11,000	1,870	12,870	-

แชร์แททวิญญ คือ แชร์ที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์จะต้องจ่ายเงินค่าหุ้นในงวดแรกมากกว่าในงวดต่อ ๆ ไป เช่น 20,000/10,000 หมายถึง ผู้เข้าร่วมวงแชร์จะต้องจ่ายเงินในงวดแรกให้ผู้ก่อตั้งวงแชร์ 20,000 บาท ส่วนในงวดต่อ ๆ ไปผู้ที่ประมูลได้จะต้องจ่ายเพียง 10,000 บาท ต่อดวงและผู้ก่อตั้งวงแชร์จะต้องจ่ายค่าหุ้นให้กับผู้เข้าร่วมวงแชร์ที่ประมูลแชร์ได้งวดละ 20,000 บาท ทุกงวดจนกว่าจะครบวงแชร์ ส่วนดอกเบี้ยแชร์นั้นจะเป็นแบบแชร์ดอกหักหรือดอกตามก็ได้แล้วแต่จะตกลงกัน แชร์ประเภทนี้นิยมกันในหมู่นักธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดเล็ก พ่อค้าปลีกขนาดใหญ่ และพ่อค้าปลีกขนาดเล็ก เพื่อช่วยเหลือผู้ก่อตั้งวงแชร์ที่มีความจำเป็นต้องใช้เงิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 3.7 ตัวอย่างการเข้าร่วมวงแชร์ประเภทแชร์เท่าทริคูณ (แชร์ดอกหัก, มีอละ 2,000/1,000 บาท)

งวดที่	ดอกเบี้ยประมวล แชร์ (%)	ผู้ประมวลได้รับเงิน			ค่าส่งแชร์ ในงวด ต่อไป
		ตามมูลค่าหุ้น (1)	อัตราดอกเบี้ย ที่เบีย (2)	รวม (1)-(2)	
1	-	22,000	-	22,000	2,000
2	30	12,000	3,000	9,000	1,000
3	28	12,000	2,520	9,480	1,000
4	28	12,000	2,240	9,760	1,000
5	25	12,000	1,750	10,250	1,000
6	23	12,000	1,360	10,640	1,000
7	20	12,000	1,000	11,000	1,000
8	14	12,000	560	11,440	1,000
9	9	12,000	270	11,730	1,000
10	6	12,000	120	11,880	1,000
11	4	12,000	40	11,960	1,000
12	-	12,000	-	12,000	-

แชร์แบ่งสินค้า นอกจากแชร์ข้างต้นทั้ง 3 ประเภทแล้ว ยังมีแชร์อีกประเภทหนึ่งซึ่งไม่ต้องการได้เงินเป็นก้อนมาหมุนเวียน แต่เป็นการเข้าร่วมวงแชร์เพื่อซื้อสินค้า สินค้านี้ส่วนมากจะเป็นสินค้าที่มีราคาค่อนข้างแพง เช่น ตู้เย็น, โทรทัศน์, VDO หรือถัวยขาม เป็นต้น ผู้ซื้อไม่ต้องการจ่ายเงินเป็นก้อนใหญ่เพื่อซื้อสินค้านี้ หรือจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเป็นเงินคาวนแล้วผ่อนส่งทีหลังเป็นงวด ๆ การเข้าร่วมแชร์แบ่งสินค้านี้เพียงแต่รวบรวมผู้ที่อยากได้สินค้าประเภทเดียวกันเข้ามาเป็นสมาชิก โดยวิธีการเหมือนกันกับแชร์ดอกหักหรือดอกตาม แต่ไม่มีการประมวล ใช้วิธีจับฉลากแทน แทนที่จะได้เงินเป็นก้อนเหมือนแชร์ชนิดอื่น ๆ กลับได้เป็นสินค้าตามที่ตกลงกันไว้ ผู้ขายยินดีที่จะขายให้ เพราะขายได้ทีละหลายชุด ผู้ซื้อก็ยินดีซื้อเพราะได้สินค้าโดยได้ผ่อนเป็นงวด ๆ

การเข้าร่วมวงแชร์ประเภทนี้นิยมเล่นในหมู่ข้าราชการ, พนักงานประจำ และผู้ที่มีรายได้น้อย

3.4 ลักษณะของบริษัทเงินแชร์

3.4.1 ความเป็นมาของบริษัทเงินแชร์

บริษัทเงินแชร์ เป็นสถาบันการเงินใหม่ที่เข้ามาสู่เมืองไทยได้ไม่นานนัก คือประมาณ 15 ปี ซึ่งก่อนหน้านั้นเรียกว่า CHIT-FUND COMPANY ซึ่งนิยมกันในหมู่ประเทศไทยใกล้เคียงกับประเทศไทยมานานแล้ว คือ ฮองกง, ไต้หวัน, สิงคโปร์ และมาเลเซีย บริษัท Chit Fund บริษัทแรกที่เข้ามาตั้งในเมืองไทยคือ บริษัท ลีควงมิ่งชิตฟันด์ จำกัด (Lee Kwang Ming Chit Fund Company Limited)¹ ในปี พ.ศ. 2510 โดยเป็นสาขาของบริษัท เงินทุนลีควงมิ่ง จำกัด (Lee Kwang Ming ^{Trust} ^{Lim} ^{ited} Company Limited) ซึ่งบริษัทนี้ยังเปิดดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมคือ เป็นบริษัทเงินแชร์จนถึงปัจจุบัน

ส่วนบริษัท ชิตฟันด์ อื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ได้แก่ Capital Fund Company Limited, International ^{Commercial} Centre Company Limited และ Safety Credit Corporation (W. Koonar 1972) แต่บริษัทเหล่านี้เปิดดำเนินการได้ไม่นานก็ปิดกิจการ ส่วนสาเหตุนั้นไม่สามารถค้นหาได้ บริษัทสุดท้ายที่ก่อตั้งขึ้นและสามารถดำเนินการคู่ไปกับบริษัทลีควงมิ่งชิตฟันด์ จำกัด ได้ คือ บริษัทไทยแชร์ จำกัด (Thai Share Company Limited) ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2516 โดยเป็นสาขาของบริษัทเงินทุนที่ใหญ่แห่งหนึ่ง

เนื่องจากเป็นบริษัทชิตฟันด์เพียงบริษัทเดียว ทำให้บริษัทลีควงมิ่งชิตฟันด์ สามารถทำกำไรได้มากมาย คือ ในปี พ.ศ. 2516 บริษัทลีควงมิ่งชิตฟันด์มีเงินทุนทั้งหมดมากกว่าร้อยล้านบาท แต่อัตรากาไรเฉลี่ยเดิมโตต่ำ เนื่องจากบริษัทไม่พยายามอย่างเต็มที่ในการหาลูกค้าใหม่ การโฆษณาก็มีเพียงลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์เงินรายวันเท่านั้น

ขนาดของมูลค่าแชร์ก็เริ่มจาก 10 บาทถึงร้อยบาทต่อมือ แล้วพัฒนาเปลี่ยนแปลงตาม

---

¹ ไกรยุทธ ธีรชาตินันท์, "เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์การเล่นแชร์" (วิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช, 2518), หน้า 13.

ระดับเศรษฐกิจ จนกระทั่งมีมูลค่าแชร์จาก 500 บาท/มือ จนถึง 30,000 บาท/มือ ในปัจจุบัน แต่ที่นิยมมากที่สุดคือ มือละ 1,000 บาท ส่วนระยะห่างของงวดนั้นบริษัทลีทวงมิ่งซิดฟันด์ รับ เล่น 4 ชนิด คือ 1 อาทิตย์, 10 วัน, 2 อาทิตย์, และ 1 เดือน ลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัทคือ พ่อค้าปลีกขนาดกลาง

ความเจริญก้าวหน้าของบริษัทไทยแชร์ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอคือในปี พ.ศ. 2516 บริษัทมีเงินทุนทั้งหมด 1,290,000 บาท , ปี พ.ศ. 2517 มี 14,307,000 บาท และปี พ.ศ. 2518 มี 18,696,000 บาท ถึงแม้ว่าจำนวนของผู้เข้าร่วมวงแชร์ในปี พ.ศ. 2518 จะมีน้อยกว่าใน พ.ศ. 2517 มูลค่าแชร์ต่อมือของบริษัทไทยแชร์ มีตั้งแต่ 500 บาท ถึง 50,000 บาท ต่อมือ งวดที่นิยมเล่นคือ งวดละ 1 เดือน ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าปลีกขนาดกลาง เช่นกัน ถึงแม้ว่าบริษัทไทยแชร์จะสามารถทำกำไรได้ในระหว่างที่ดำเนินกิจการ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทแม่ (ซึ่ง เป็นบริษัทเงินทุน) แล้วน้อยกว่ามาก ดังนั้นบริษัทไทยแชร์ จำกัค จึงปิดกิจการในปี พ.ศ. 2518

เนื่องจากการ เล่นซิดฟันด์ มีลักษณะคล้ายกับ "การ เล่นแชร์ เบี้ยทวย" ของคนไทย และคนจีนใน เมืองไทย ซึ่ง เล่นกันมากกว่า 50 ปีแล้ว ดังนั้นบริษัทที่ประกอบธุรกิจการ เล่นซิดฟันด์ จึง เรียกตัวเองว่า "บริษัท เงินแชร์" และไม่ใช้คำว่า "เล่นซิดฟันด์" แต่ใช้คำว่า "เล่นแชร์" แทน

3.4.2 ลักษณะการดำเนินงานของบริษัท เงินแชร์

บริษัท เงินแชร์ก็ เหมือนกับบริษัทที่เพิ่ง เริ่มดำเนินกิจการทั้งหลาย คือ ต้อง เป็นฝ่ายนำ บริการไปเสนอต่อลูกค้า ความสำเร็จของธุรกิจ เงินแชร์จึงขึ้นอยู่กับ การตลาดและการคัดเลือก ลูกค้าที่ เข้ามาร่วมวงแชร์ เป็นสำคัญ ในระยะแรกการตลาดได้อาศัย เพื่อนฝูงและญาติพี่น้องที่ทำงาน ในสถานที่ราชการและบริษัทใหญ่ ๆ เป็นสำคัญ การคัดเลือกลูกค้าทำกันไม่ค่อยรัดกุมนัก ปัญหา การหนีแชร์จึงมีอยู่เป็นประจำบริษัทจึงจำเป็นต้องหักค่าบริการสูงถึงร้อยละ 5 ของวงเงินทุกครั้ง ที่มีการ เบี้ย เพื่อให้คุ้มกับการเสี่ยงที่ต้องให้ประกันแก่ผู้เล่น ทำให้ผู้เล่นแชร์กับบริษัทได้ผล คอบแทนไม่สูง เท่ากับที่คาดเอาไว้ เมื่อเทียบกับความยุ่งยากและการ เสียเวลา และความ เสี่ยง ที่มีมากกว่าการฝาก เงินกับสถาบันการเงินในระบบ การขยายตัว เลขธุรกิจประเภทนี้จึงไม่ดี เท่า ที่ควร แต่ในระยะหลังนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่ได้ เรียนรู้มา และมีหลายบริษัทที่มีอยู่

ทางว่าจะสามารถดำเนินกิจการไปได้ด้วยดี

3.4.2.1 ขั้นตอนของการเข้าร่วม เล่นแชร์กับบริษัท หลังจากที่ถูกคัดกลง เข้า เล่นแชร์กับบริษัทแล้ว บริษัทจะให้ลูกค้ากรอกรายการในใบสมัคร เป็นสมาชิกกองทุนเงินกู้ จะ เห็นจากรายการในใบสมัครว่าผู้เล่นต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะความเป็นอยู่ ทรัพย์สิน และหน้าที่ การงานแก่บริษัท และต้องยอมให้บริษัทสอบถามความเป็นจริงจากผู้บังคับบัญชาได้ด้วย เมื่อบริษัท คกลงรับบุคคลที่สมัคร เข้าในบริษัทเงินแชร์แล้ว ผู้เข้าร่วมก็จะต้อง เข้าทำสัญญา กับบริษัทโดยยอม รับว่าจะปฏิบัติตามระเบียบวิธีการ เล่นทุกประการ นอกจากนี้บางบริษัทยังให้มีการทำหนังสือ คำประกันอีกด้วย

3.4.2.2 ประเภทของแชร์ที่บริษัท เงินแชร์นิยม ประเภทของแชร์ที่บริษัท เงินแชร์ นิยม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

ก. แชร์ธุรกิจ

ข. แชร์ออมทรัพย์

แชร์ธุรกิจ เป็นการ เล่นแชร์สำหรับนักธุรกิจที่ต้องการความคล่องตัว ทางการเงิน คือต้องการระดมทุน หรือ เพื่อ เป็น เงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ เล่นแบบ "แชร์ดอก เป็น" ซึ่งมีลักษณะคล้ายแชร์ดอกหัก คือ ผู้ที่ประมูลไม่ได้จะหักดอก เบี้ยล่วงหน้าจาก เงินค่าแชร์ ก่อนที่จะส่งให้บริษัท แต่ที่เรียกว่า "ดอกเป็น" เนื่องจากถึงแม้สมาชิกคนใดจะมีประมูลแชร์ได้แล้ว ก็ยังมีสิทธิได้รับดอก เบี้ยทุกงวด โดย เอาจำนวนดอก เบี้ยที่ประมูลได้หารด้วยจำนวนสมาชิกทั้งวง เป็นจำนวนดอก เบี้ยที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับ นอกจากนี้แชร์ธุรกิจยังแบ่งออก เป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ บริษัทไม่ เข้าร่วมวงแชร์กับลูกค้า โดยที่บริษัทจะคิดค่าบริการ เป็น เปอร์เซ็นต์ ของวง เงินแชร์แต่ละงวดตั้งแต่งวดแรกถึงงวดสุดท้าย สำหรับงวดสุดท้ายบริษัทจะไม่คิดค่า บริการ ประเภทที่สอง คือ บริษัทจะ เข้าร่วมวงแชร์กับลูกค้า แชร์ประเภทนี้บริษัทจะไม่คิดค่า บริการในงวดแรกแต่เงินค่าแชร์ในงวดแรกจะตก เป็นของบริษัท โดยไม่มีการประมูล ในลักษณะ นี้คล้ายกับว่าบริษัท เป็นหัวหน้าวงแชร์เอง และบริษัทก็ยังคงคิดค่าบริการตั้งแต่งวดที่สองจนถึง งวดรองสุดท้าย เช่นกัน วงแชร์ที่นิยม เข้าร่วมกันมากคือ มีอละ 1,000 บาท แต่โดยทั่วไปบริษัท จะจัดให้ในขนาดมีอละ 500, 1,000, 2,000, 3,000, 5,000 และ 10,000 บาท สำหรับ วงแชร์ขนาดอื่น ๆ อาจมีเป็นบางบริษัท ตัวอย่างการ เข้าร่วมวงแชร์กับแชร์บริษัทจะดูได้จาก ตารางที่ 3.8 และ 3.9

ตารางที่ 3.8 ลักษณะการ เล่นแชร์กับบริษัท ชนิด บริษัทไม่ เล่นแชร์กับลูกค้า

งวด	จำนวนเงินแชร์ 12 คน x 1,000 บาท	อัตรา ประมูล แชร์	ผู้ประมูล แชร์ได้ รับเงิน	ค่าบริการ			ดอกเบี้ยแชร์รับ			ดอกเบี้ย จ่ายรวม	ดอกเบี้ย รับรวม
				%	จำนวนเงิน	ทั้งหมด	จำนวนคน	ต่อคน			
1	12,000	28	8,640	21	2,520	840	12	70	3,360	1,225	
2	12,000	25.5	8,940	4.5	540	2,520	12	210	3,060	1,225	
3	12,000	23	9,240	4.5	540	2,220	12	185	2,760	1,225	
4	12,000	21	9,480	4.5	540	1,980	12	165	2,520	1,225	
5	12,000	19	9,720	4	480	1,800	12	150	2,280	1,225	
6	12,000	17	9,960	4	480	1,560	12	130	2,040	1,225	
7	12,000	15	10,200	4	480	1,320	12	120	1,800	1,225	
8	12,000	11	10,680	3.5	420	900	12	75	1,320	1,225	
9	12,000	9	10,920	3	360	720	12	60	1,080	1,225	
10	12,000	6	11,280	2	240	480	12	40	720	1,225	
11	12,000	4.5	11,460	1.5	180	360	12	30	540	1,225	
12	12,000	-	12,000	-	-	-	12	-	-	1,225	
รวม					6,780			1,225			

หมายเหตุ : ดอกเบี้ยเฉลี่ยให้ผู้ เล่นแชร์ทุกคน

ตารางที่ 3.9 ลักษณะการ เล่นแชร์กับบริษัท ชนิดที่บริษัท เล่นแชร์กับลูกค้า

งวด	จำนวนเงินแชร์ 12 คนX1,000 บาท	อัตราประมูล แชร์ (เฉลี่ย)	ผู้ประมูลแชร์ ได้รับเงิน	ค่าบริการ (เฉลี่ย)				ดอก เบี้ยแชร์รับ			ดอก เบี้ย จ่ายรวม	ดอก เบี้ย รับรวม
				%	จำนวนเงิน	ทั้งหมด	จำนวนคน	ต่อคน				
1	12,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	12,000	10.3	10,764	1.5	180	1,056	11	96	1,235	96	96	
3	12,000	11.8	10,644	1.5	180	1,176	10	117.6	1,356	213.1	213.1	
4	12,000	12	10,360	1.5	180	1,260	9	140	1,440	353.6	353.6	
5	12,000	10.5	10,740	1.5	180	1,080	8	135	1,260	488.6	488.6	
6	12,000	11	10,680	1.5	180	1,140	7	162.8	1,320	651.4	651.4	
7	12,000	10	10,800	1.5	180	1,020	6	170	1,200	821.4	821.4	
8	12,000	7.9	10,052	1.5	180	768	5	153.6	948	975	975	
9	12,000	8.5	10,980	1.5	180	840	4	210	1,020	1,185	1,185	
10	12,000	8.2	11,016	1.5	180	804	3	268	984	1,453	1,453	
11	12,000	8.9	10,932	1.5	180	888	2	444	1,068	1,897	1,897	
12	12,000	-	12,000	1.5	180	-	-	-	-	-	-	1,897
รวม					1,800							

หมายเหตุ : ดอกเบี้ยเฉลี่ย ให้เฉพาะผู้ที่ยังประมูลไม่ได้

ตารางที่ 3.10 ตารางแสดงผลประโยชน์ที่ได้รับจากค่าธรรมเนียม (ประกันคอกแชนร์) ประเภทชำระเป็นรายเดือน

ตารางแสดงผลประโยชน์ที่ได้รับจากค่าธรรมเนียม (ประกันคอกแชนร์)
ประเภทชำระเป็นรายเดือน

แชนร์ จำนวน	เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12	รวม คอกแชนร์
100	1.25	2.50	3.75	5.00	6.25	7.50	8.75	10.00	11.25	12.50	13.75	15.00	97.50
200	2.50	5.00	7.50	10.00	12.50	15.00	17.50	20.00	22.50	25.00	27.50	30.00	195.00
300	3.75	7.50	11.25	15.00	18.75	22.50	26.25	30.00	33.75	37.50	41.25	45.00	292.50
400	5.00	10.00	15.00	20.00	25.00	30.00	35.00	40.00	45.00	50.00	55.00	60.00	390.00
500	6.25	12.50	18.75	25.00	31.25	37.50	43.75	50.00	56.25	62.50	68.75	75.00	487.50
1,000	12.50	25.00	37.50	50.00	62.50	75.00	87.50	100.00	112.50	125.00	137.50	150.00	975.00
2,000	25.00	50.00	75.00	100.00	125.00	150.00	175.00	200.00	225.00	250.00	275.00	300.00	1,950.00
3,000	37.50	75.00	112.50	150.00	187.50	225.00	262.50	300.00	337.50	375.00	412.50	450.00	2,925.00
4,000	50.00	100.00	150.00	200.00	250.00	300.00	350.00	400.00	450.00	500.00	550.00	600.00	3,900.00
10,000	125.00	250.00	375.00	500.00	625.00	750.00	875.00	1,000.00	1,125.00	1,250.00	1,375.00	1,500.00	9,750.00

ที่มา : บริษัท สยามเครดิต 8 สิงหาคม 2527

ตารางที่ 3.11 ตารางแสดงผลประโยชน์ที่ได้รับจากเช่ารถยนต์ (ประกันคอกแชนร์) ประเภทชำระครั้งเดียว

ตารางแสดงผลประโยชน์ที่ได้รับจากเช่ารถยนต์ (ประกันคอกแชนร์)
ประเภทชำระครั้งเดียว

แชนร์ ค่าเช่า	จำนวน ชำระครั้งเดียว	เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12	รวม คอกแชนร์
100	1,200	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	216
200	2,400	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	432
300	3,600	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54	648
400	4,800	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	864
500	6,000	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	1,080
1,000	12,000	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	2,160
2,000	24,000	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	4,320
3,000	36,000	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	6,480
4,000	48,000	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	8,640
5,000	60,000	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	10,800
10,000	120,000	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	21,600

ที่มา : บริษัท สยามเครดิต 8 สิงหาคม 2527

แชร์ออมทรัพย์ เป็นแชร์สำหรับผู้ที่ไม่มีความเดือดร้อนด้านการเงิน แต่ต้องการผลประโยชน์จากการวางแชร์ในอัตราสูง ดังนั้นบริษัทเงินแชร์จึงจัดแชร์ประเภทออมทรัพย์ขึ้น มีลักษณะเหมือนการสะสมทรัพย์กับธนาคาร โดยสมาชิกจะชำระค่าแชร์ให้บริษัทเท่ากันทุกงวดตามค่าแชร์ แล้วบริษัทจะคืนเงินทั้งหมดพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้เมื่อครบกำหนด 12 เดือน (ถ้าเล่นแชร์มือละ 1,000 บาท โดย 1 วงมี 12 มือ) หรือบางบริษัทอาจให้สมาชิกชำระค่าแชร์ครั้งเดียว โดยเอาค่าแชร์จำนวนหุ้น และบริษัทจะคืนเงินให้พร้อมทั้งดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนด 12 เดือน ดังตารางที่ 3.10 และ 3.11

3.4.2.3 ระเบียบวิธีการประมูลแชร์ โดยทั่ว ๆ ไป บริษัทเงินแชร์จะมีระเบียบวิธีการประมูลแชร์ โดยสรุปดังนี้

ก. วิธีประมูลให้สมาชิก เสนอ เป็น เปอร์เซนต์ของ เงินกองทุน โดยทางบริษัทได้กำหนดอัตราขั้นต่ำของแต่ละงวดไว้ดังนี้

งวดที่ 1	อัตราขั้นต่ำ	22 %
งวดที่ 2	"	20 %
งวดที่ 3	"	18 %
งวดที่ 4	"	17 %
งวดที่ 5	"	15 %
งวดที่ 6	"	14 %
งวดที่ 7	"	13 %
งวดที่ 8	"	10 %
งวดที่ 9	"	9 %
งวดที่ 10	"	6 %
งวดที่ 11	"	4 %
งวดที่ 12	"	ไม่มีการประมูล

ข. บริษัทกำหนดอัตราประมูลสูงสุดไว้ 40 % ของยอดเงินกองทุน ในกรณีที่สมาชิกประมูลสูงสุดเท่ากัน บริษัทจะตัดสินโดยการจับฉลาก แต่ในกรณีสมาชิกประมูลเท่ากันแต่ประมูลยังไม่สูงสุด ต้องประมูลใหม่ เพื่อให้ได้ผลประมูลสูงกว่าเดิม

ค. สมาชิกที่ประมูลได้ สามารถทำสัญญารับ เงินกองทุน เงินแชร์ได้ทันที ถ้าสมาชิกสามารถนำผู้ค้าประกัน (ซึ่งแจ้งมาในวันสมัคร) พร้อมด้วย เอกสารต่อไปนีมาพร้อมในวันประมูล คือ บัตรประจำตัวประชาชน, ทะเบียนสำมะโนครัว และเช็คสั่งจ่าย โดยลงวันที่ล่วงหน้า เป็นงวด ๆ เพื่อชำระค่าแชร์ในเดือนต่อ ๆ ไปจนกว่าจะครบวงแชร์ เช็คที่สั่งจ่ายจะต้อง เป็นเช็คของผู้เข้าร่วมวงแชร์ที่ประมูลแชร์ได้โดยมีผู้ค้าประกัน เช่นคชช้อสลักหลัง

ง. สมาชิกที่ประมูลได้แต่ไม่ได้แจ้งชื่อผู้ค้าประกันไว้ในวันสมัคร จะสามารถรับ เงินกองทุน เงินแชร์ได้ภายใน 4 วัน

จ. ถ้าการส่งมอบมูลค่าหุ้นไม่ตรงตาม เงื่อนไข ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสละสิทธิ์ในการประมูลครั้งนี้

ฉ. สมาชิกผู้ประมูลได้ต้องยินยอมให้บริษัทยึด เงินกองทุน เงินแชร์ไว้จนกว่าสมาชิกจะจัดหาผู้ค้าประกันได้ โดยสมาชิกไม่มีสิทธิ์เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น

3.4.3 ผลตอบแทนที่บริษัท เงินแชร์และผู้เล่นได้รับ

ผลตอบแทนที่บริษัท เงินแชร์ได้รับคือ "ค่าบริการ" ที่หัก เป็น เมอร์เซนต์จากยอดรวมของวง เงินแชร์วงนั้น ๆ โดยหักทุกงวดที่มีการประมูล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบริษัทจะหักค่าบริการดังนี้

งวดที่ 1	บริษัทหักค่าบริการ	20 %
งวดที่ 2-7	"	5 %
งวดที่ 8	"	4 %
งวดที่ 9	"	3 %
งวดที่ 10	"	2 %
งวดที่ 11	"	1 %
งวดที่ 12	"	-

ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลตอบแทนที่บริษัท เงินแชร์และผู้เข้าร่วมวงแชร์ได้รับจากตารางที่ 3.8 คือ ผลตอบแทนจากการจัดวงแชร์หุ้นละ 1,000 บาท จำนวน 12 หุ้นของบริษัทคือ 6,780 บาท แต่เนื่องจากผลตอบแทนที่ได้รับอยู่ในรูปของเงินที่ไหลเข้ามาเรื่อย ๆ และบริษัทหักค่าบริการถึงร้อยละ 28 ในการประมูลงวดแรก ผลตอบแทนที่แท้จริงจึงใกล้เคียง 7,000 บาท

มองจากรายได้ที่บริษัทเงินแชร์ได้รับอาจจะทำให้คน เป็นจำนวนมากคิดว่าบริษัทเงินแชร์ เป็น ธุรกิจที่ได้กำไรงาม เพราะเงิน 7,000 บาท ที่บริษัทได้รับมานั้นบริษัทไม่ต้องลงทุนเลย แม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค่อนข้างสูง แต่เมื่อเรานำเอาความเสียหายของบริษัท เข้ามาร่วมพิจารณาแล้ว เงิน 7,000 บาท ที่ได้รับมาจะคุ้มกับความเสียหายหรือไม่ เป็นสิ่งที่ตอบ ได้ยาก เพราะผู้ที่เข้าร่วมวงแชร์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กำลังเดือดร้อนทางด้านการเงิน และหรือ เป็นผู้ที่มี Credit Worthiness ต่ำ ความสามารถในการผ่อนชำระมีน้อย และผู้เข้าร่วม วงแชร์ก็ไม่ได้ทำสัญญากับบริษัทในรูปที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันความสำเร็จของธุรกิจจึงอยู่ที่ ความสามารถในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมวงแชร์ เป็นสำคัญ

บริษัทเงินแชร์ประสบปัญหาที่แก้ไม่ตกในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัท คือ ถ้าบริษัทคัดเลือกแต่ผู้มีฐานะดีและเชื่อถือได้เข้าร่วมวงแชร์ ผลตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์กับ บริษัทจะได้รับก็จะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เพราะบุคคลพวกนี้ส่วนใหญ่ ไม่เดือดร้อนทางด้านการเงิน และไม่มี ความจำเป็นต้องประมูล ในอัตราดอกเบี้ยสูง ๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัทที่หวังจะ ได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงผิดหวังและ เล็กเป็นลูกค้าของบริษัท แต่ถ้าบริษัทไม่มีพิธีพิถันในการคัด เลือกลูกค้าความเสี่ยงของบริษัทจะสูงมาก อาจจะไม่คุ้มกับผลตอบแทนที่ได้

บางบริษัทแก้ปัญหาด้วยการกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าสุดท้ายที่ผู้ประมูลจะให้ในแต่ละงวด ไว้ หรือรับประกันอัตราดอกเบี้ยค่าสุดท้ายที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์จะได้รับ (ส่วนใหญ่ร้อยละ 20 ต่อปี) แต่บริษัทที่ทำ เช่นนี้ได้ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจอย่างอื่นด้วย เมื่อผู้เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัท ไม่ยอมประมูลในอัตราที่บริษัทกำหนด บริษัทจะเข้าไปประมูลเอาเงินมาใช้ในกิจการ เสียเอง หรือเอาไปให้กู้คือ

ผู้เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัทแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกหวังกู้เงินส่วนแบ่ง อีกประเภทหนึ่งหวังผลตอบแทนจากการให้กู้ พวกที่เล่นเพื่อหวังเงินจะเป็นพวกที่พยายามประมูล ให้ได้ในงวดต้น ๆ ส่วนผู้ที่หวังผลตอบแทนจากการให้กู้จะประมูลในงวดหลัง ๆ หรือไม่ประมูล เลย รอรับเงินงวดสุดท้ายเท่านั้น

อัตราที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์ได้รับหรือเสีย คำนวณให้ถูกต้องจริง ๆ ยากมาก เนื่องจาก การเข้าร่วมวงแชร์เป็นลักษณะของ Revolving Credit คือ ผู้ประมูลได้จะต้องจ่ายดอกเบี้ย

ทันทีที่ได้รับเงินกองทุนเงินแชร์ ไม่ใช่ชำระค่านิ่งงวดสุดท้าย และต้องเอาเงินมาชำระคืนเป็นงวด ๆ เปรียบเสมือนการใช้คืนเงินกู้ทุกเดือน ไม่ได้ชำระเงินกู้ทั้งหมดครั้งเดียวในงวดสุดท้ายปกติแล้ววงเงินแชร์ที่มีมูลค่าหุ้นสูงอัตราผลตอบแทนต่ำ เพราะสมาชิกอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ส่วนวงแชร์ที่มีมูลค่าหุ้นต่ำอัตราผลตอบแทนจะสูง เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย

3.4.4 ความล้มเหลวของบริษัทเงินแชร์ในระยะแรก

บริษัทเงินแชร์เป็นตัวอย่างของความพยายามของผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจการเงินในตลาดเงินนอกระบบ ที่จะปรับปรุงระเบียบวิธีการและกฎเกณฑ์ของการเล่นแชร์ ซึ่งเป็นวิธีการหมุนเวียนเงินจากผู้ที่มีเงินมากกว่าที่ตัวเองต้องการใช้ไปยังผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ตัวเองมีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง การเข้าร่วมวงแชร์เป็นวิธีที่แพร่หลายมากที่สุดในตลาดเงินนอกระบบในประเทศไทย เพื่อให้ความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้ที่เข้าร่วมวงแชร์มากขึ้น ผู้ก่อตั้งวงแชร์จึงได้จัดตั้งองค์กรในรูปของบริษัทที่มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แทนที่จะใช้ระบบไว้เนื้อเชื่อใจเหมือนแต่ก่อน การจัดตั้งบริษัทเงินแชร์ในระยะแรก ๆ เป็นความพยายามของผู้ก่อตั้งวงแชร์ที่จะใช้กฎหมายให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของตนในรูปของการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เข้าร่วมวงแชร์และเชื่อว่าการกระทำดังกล่าวจะทำให้คนสามารถขยายขอบเขตการระดมเงินออกไปสู่กลุ่มชนในวงกว้างยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ผู้ที่มีการศึกษาระดับรายได้ปานกลางจนถึงระดับรายได้ค่อนข้างสูง เช่น แพทย์ วิศวกร อาจารย์ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ข้าราชการชั้นกลาง และชนชั้นใหญ่ ฯลฯ แต่บริษัทเงินแชร์กลับไม่ค่อยประสบผลสำเร็จในการดึงเงินออมจากกลุ่มชนดังกล่าวได้ในระยะแรก ทั้งนี้ เป็นเพราะ

(1) ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์กับบริษัทไม่สูง เท่าที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์คาดว่าคนควรจะได้รับ เพราะบริษัทหักค่าบริการไว้ถึงร้อยละ 5 ของวงเงินทุกครั้งที่มีการเบี่ย ขณะที่แชร์ชาวบ้านไม่มีการหัก และผู้ที่มีรายได้ระดับปานกลางถึงสูงมักจะไม่ค่อยเป็นผู้ที่เดือดร้อนทางด้านการเงินมากนัก ดอกเบี่ยที่ผู้ประมวลเสนอให้ในแต่ละครั้งจึงไม่สูง เหมือนอย่างวงแชร์ที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้น้อยในระดับต่ำ

(2) การลงทุนในการร่วมวงแชร์ แม้ว่าจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าการฝากเงินไว้ในสถาบันการเงินในระบบ แต่ผู้ลงทุนต้องเสียเวลาในการติดตามมาก ขณะที่ผู้ลงทุนส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจมีงานรัดตัวมากจึงไม่มีเวลาติดตาม ผู้ลงทุนส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่าดอกเบี่ยที่ได้จากการเล่นแชร์ สูงกว่าการฝากเงินกับสถาบันการเงินในระบบก็จริง แต่ไม่คุ้มกับเวลาที่ต้องเสียไป

(3) บริษัทเงินแชร์บางบริษัทไม่ซื้อตรงต่อลูกค้า หวังกำไร ใช้วิธีพลิกแพลงโกงลูกค้า ด้วยการส่งคนของตน เข้าร่วมวงแชร์ด้วยและประมูลแชร์ด้วยดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่บริษัทก็ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับลูกค้า เมื่อมีการหนีแชร์เกิดขึ้น

(4) การเลือกลูกค้า เข้าร่วมวงแชร์ไม่พิถีพิถันมากพอ ทำให้การหนีแชร์เกิดขึ้นบ่อย ๆ ทำให้บริษัทประสบกับการขาดทุน

3.4.5 อนาคตของธุรกิจเงินแชร์

พิจารณาจากสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ ระดับราคาเพิ่มขึ้นในเกณฑ์สูง การเงินฝืดเคือง และอัตราดอกเบี้ยในประเทศถูกกดให้ต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็นมาก และมีแนวโน้มว่าสภาพเช่นนี้จะคงอยู่ต่อไปในอนาคต ธุรกิจเงินแชร์มีโอกาที่จะพัฒนาไปได้ไกลที่เป็น เช่นนี้ เพราะ

(1) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในธุรกิจเงินแชร์ ไม่ถูกควบคุมโดยอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่กฎหมายกำหนดไว้ สามารถขึ้นลงได้ตามอุปสงค์และอุปทาน การเข้าร่วมวงแชร์จึงเป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนมีโอกาที่จะได้รับอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราเงิน เพื่อได้ตลอดเวลา

(2) ผลตอบแทนที่ได้รับไม่ต้องนำไปเสียภาษีรายได้ เพราะไม่มีกฎหมายฉบับใดกำหนดเอาไว้ สมมติว่ารัฐบาลพยายามจะเก็บภาษีในทำนองเดียวกับภาษีดอกเบี้ย เงินฝาก ผู้เข้าร่วมวงแชร์ด้วยความร่วมมือกับบริษัทก็สามารถหาวิธีหลีกเลี่ยงได้ง่าย เพราะในวงแชร์นั้นผลตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์กลุ่มหนึ่งได้รับก็คือ ดอกเบี้ยที่ผู้เข้าร่วมวงแชร์อีกกลุ่มหนึ่งในวงเดียวกันต้องเสีย ผู้เข้าร่วมวงแชร์ทั้งสองกลุ่มและบริษัทมีผลประโยชน์ร่วมกันในการหลบเลี่ยงภาษี

(3) ในภาวะการเงินฝืดเคือง ผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งปกติได้รับเงินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์น้อยอยู่แล้ว จะยังมีโอกาสได้รับเงินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์น้อยลงไปอีก การเข้าร่วมวงแชร์จึงอาจจะ เป็นทางออกที่ดีของผู้ประกอบการกลุ่มนี้

(4) การเข้าร่วมวงแชร์ที่ผู้เล่นจัดตั้งวงกันขึ้นเองแพร่หลายมากในเขตชุมชน และวงเงินที่เกี่ยวข้องมีสูงกว่าที่ กับบริษัทอย่างเทียบกันไม่ได้ แต่เนื่องจากความฝืดเคืองทางด้านเศรษฐกิจและความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของบุคคล การเข้าร่วมวงแชร์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของ honor system จึงมีความเสี่ยงมากขึ้น เพราะนับวันจะหาสมาชิกที่มี honor มากขึ้นทุกที วงเงินแชร์ที่เล่นกันอยู่ในปัจจุบันที่มีความปลอดภัยสูงมากคือ วงเงินแชร์ที่ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน ทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐบาลทำตัว เป็นผู้ก่อตั้งแชร์เอง เพราะโอกาสที่ผู้ร่วมเล่นจะหนีแชร์

หรือขายเพียงไม่จ่าย ก็จบจะไม่มีเลย เพราะมีการหักเงิน เดือนล่วงหน้าและการหนีแชร์หมายถึง การคดโกง คิดว่าบริษัทเงินแชร์จะดึงบุคคลกลุ่มนี้มา เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัทได้ยากมาก เพราะ การเข้าร่วมวงแชร์ในลักษณะนี้มีความปลอดภัยสูงและสะดวกกว่าการ เข้าร่วมวงแชร์กับบริษัท เพราะผู้เข้าร่วมวงแชร์ส่วนใหญ่ทำงานที่เดียวกัน และไม่ต้องเสียค่าบริการให้แก่บริษัทอีกด้วย แต่หัวหน้าหน่วยงานรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาสูง ไม่ค่อยยอมรับ เป็นผู้ก่อตั้งวงแชร์หรือแม้แต่ร่วมวงแชร์ ด้วย เพราะเสียภาพพจน์และทนต่อความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจว่าคนกำลังทำตัว เป็นนายทุนหน้า เลือดของผู้ไต่บังคับบัญชา และ เป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาใช้เงินฟุ่มเฟือยไม่ได้ ในระยะยาว บริษัทเงินแชร์อาจจะสามารถขยายการค้า เนื้องานของคน เข้าไปในกลุ่มชนนี้ได้